دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی ۵۹

- سه‌شنبه ۱۵ مهر ماه ۱۳۹۳
- ۱۲ ذی الحجه ۱۴۳۵
- ۷ اکتبر ۲۰۱۴
- شماره ۳۳۱۵
- ۴ صفحه

سرمقاله

خراسان رضوی و لزوم توجه بیشتر به جهانگردی

حسین رجب پور*

گردشگری در اقتصاد امروز جهان یکی از مهم‌ترین و پرسودترین فعالیت‌های اقتصادی محسوب می‌شود. از نظر اقتصادی، گردشگری بیشترین عایدی را ایجاد می‌کند و دریافتی‌های ارزی حاصل از گردشگری بین‌المللی بیشتر از محصولات نفتی، خودرو و تجهیزات ارتباطی است. طبق آمار سازمان جهانی توریسم، تعداد گردشگران بین‌المللی با رشد متوسط سالانه ۶٫۶ درصد از ۲۵٫۳ میلیون نفر در سال ۱۹۵۰ به بیش از یک میلیارد نفر در سال ۲۰۱۳ افزایش یافته است. گردشگری نقش مهمی در ترغیب سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، ایجاد درآمد برای دولت و اشتغال‌زایی مستقیم و غیر مستقیم در سراسر دنیا داشته است.

یکی از وجوه گردشگری، گردشگری برون‌مرزی، بین‌المللی یا جهانگردی است. براساس تعاریف سازمان جهانی جهانگردی، جهان‌گرد کسی است که به سرزمین یا کشوری غیر از محل اقامت دائمی خود مسافرت می‌کند و حداقل یک شب و حداکثر یک سال در آنجا می‌ماند و دلیل عمده مسافرت او تفریح، استراحت، دیدار بستگان، درمان، زیارت اماکن مقدس، بازدید از آثار تاریخی و مراکز هنری و فرهنگی، شرکت در مسابقات ورزشی یا تماشای آن، دیدن نمایشگاه‌های بازرگانی یا مراکز فعالیت‌های اقتصادی و شرکت در همایش‌ها و نشست‌ها است. جهانگردان با سفر و مخارج خود در کشور مقصد، باعث ایجاد درآمدهای ارزی برای آن کشور می‌شوند که این درآمدها مشابه درآمدهای صادراتی برای کشور میزبان دارای اهمیت است.

ادامه در صفحه ۲

دنیای اقتصاد بررسی می کند؛

فرصت‌های توسعه صنعت گردشگری

دنیای اقتصاد،مسعود زارع-گردشگری، امروزه به عنوان یکی از اقتصادی‌ترین فعالیت‌ها در چرخه رشد ملی کشورها، از جهت اشتغال و ارزآوری و رونق مناطق مختلف، تلقی می‌شود که علاوه بر آن دارای مزایای ارتباطی، سیاسی، فرهنگی و تاثیرات بین‌المللی خاصی است. به همین دلیل اغلب کشورهای جهان که دارای میراث فرهنگی غنی و مناطق طبیعی هستند، از این فعالیت به منزله ابزاری راهبردی جهت توسعه اقتصادی استفاده می‌کنند.

کشور ما علی‌رغم داشتن منابع عظیم گردشگری و جاذبه‌های فرهنگی و طبیعی، چنان که شایسته است نتوانسته در زمینه بهره‌گیری از درآمدها و ورودی‌های گردشگری به جایگاه درخوری در عرصه بین‌المللی دست یابد. این در حالی است که برخی از کشورها علی‌رغم فقر نسبی در میراث فرهنگی و طبیعی، از این فعالیت اقتصادی برای فقرزدایی و اشتغال‌زایی که از مهم‌ترین اهداف توسعه در کشورهای در حال توسعه است، استفاده می‌کنند.

...ادامه در صفحه ۳

در این شماره :

- وزیر کار در مشهد عنوان کرد:

لزوم تکیه بر خوشه‌های صنعتی و مشاغل خانگی

- رونمایی از موسسه کفش و مصنوعات چرمی مشهدبا مشارکت سازمان توسعه صنعتی ملل متحد

صفحه ۲

- معاون اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی اعلام کرد:

تشرف سالانه ۲۸ میلیون زائر به حرم مطهر رضوی

صفحه ۲

اکران اختصاصی «چ» در کاشمر

صفحه ۳

سرمقاله

خراسان رضوی و لزوم توجه بیشتر به جهانگردی

ادامه از صفحه اول ... ایران با توجه به امتیازات فراوانی که از نظر تنوع آب و هوایی، جاذبه‌های طبیعی، تاریخ و تمدن کهن، آثار باستانی و مذهبی، معماری، صنایع دستی، فرهنگی و جغرافیایی دارد، از قابلیت‌های فراوانی برای تبدیل شدن به قطب گردشگری جهانی برخوردار است. این درحالی است که استان خراسان رضوی و شهر مشهد با توجه به جایگاه مذهبی و تاریخی‌شان به‌عنوان یکی از قطب‌های گردشگری و جهانگردان ایران مطرح هستند.

براساس تحقیقات صورت گرفته، عوامل گوناگونی بر جهانگردان تاثیر می‌گذارند، از جمله درآمد و توانایی پرداخت مخارج یک سفر، قیمت‌های نسبی کالاها و خدمات خریداری شده توسط گردشگران در کشور مقصد در مقایسه با کشور مبدأ و سایر کشورهای رقیب، هزینه حمل و نقل، که به هزینه مسافرت بین کشور مهمان و میزبان اشاره می‌کند، هزینه زمان صرف شده در منطقه برای جهانگردان، نرخ ارز بین کشور میزبان و مهمان، سلایق گردشگران در انتخاب محل برای مسافرت، کیفیت خدمات ارائه شده به جهان‌گردان در منطقه، وجود مناطق رقیب و...

با نگاهی به متغیرهای یاد شده می‌توان گفت که خراسان رضوی به عنوان یکی از مقصدهای گردشگری کشور، در زمینه هزینه‌های مسافرت، نرخ ارز، هزینه حمل و نقل و نیز جاذبه‌های تاریخی و مذهبی از مزیت برخوردار بوده و مهم‌ترین عامل در تصمیم‌گیری جهان‌گردان برای مسافرت به خراسان رضوی خدمات ارائه شده به آنان و کیفیت خدمات در مقایسه با مناطق رقیب است. وجود مرقد مطهر امام هشتم (ع)، مشهد را به عنوان یکی از قطب‌های جهان‌گردی مذهبی در جهان اسلام دارای اهمیت ساخته است. این درحالی است که عدم مدیریت مناسب و هماهنگی در خدمات ارائه شده به جهانگردان، عدم‌برنامه‌ریزی مناسب برای جلب توجه جهانگردان به جاذبه‌های گردشگری ایران از جمله خراسان رضوی، عدم‌برنامه‌ریزی مناسب برای طرح‌ریزی خدمات متناسب با نیازهای جهانگردان و ... از جمله مواردی است که موجب شده است خراسان رضوی و شهر مشهد در جذب گردشگران در مقایسه با سایر مقاصد جهان‌گردی مذهبی خاورمیانه قدرت رقابتی بسیار کمی داشته باشند.

توجه جدی به بخش گردشگری و گردشگری بین‌المللی از جمله مسائلی است که می‌تواند به رشد درآمدهای ارزی و رشد اقتصادی کشور کمک کند و در خروج کشور از اقتصاد تک محصولی موثر باشد. بنابراین اکنون که در آستانه روز جهانگردی هستیم، فرصتی فراهم آمده است تا ضمن تاکید بر اهمیت بخش گردشگری برای اقتصاد کشور و مشهد، بر فرصت‌های قابل استفاده در این حوزه تاکید شود.

***دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبایی**

وزیر کار در مشهد عنوان کرد

لزوم تکیه بر خوشه‌های صنعتی و مشاغل خانگی

شعار کار از خانه تا کارخانه بر اساس مطالعات چندین ماهه ما صورت گرفته و دارای یک بسته اجرایی کامل است

دنیای اقتصاد، ضحی زردکانلو- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: باید بر خوشه‌های صنعتی و مشاغل خانگی تکیه کنیم. علی ربیعی که در مراسم رونمایی از موسسه کفش و مصنوعات چرمی مشهد سخن می‌گفت، ادامه داد: این راهی است که تمامی کشورهای در حال توسعه برای پیشرفت اقتصاد طی کرده‌اند.وی خاطرنشان کرد: شعار کار از خانه تا کارخانه به‌عنوان یک شعار تو خالی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی عنوان نمی‌شود، بلکه بر اساس مطالعات چندین ماهه ما صورت گرفته و دارای یک بسته اجرایی کامل است، ما باید به‌دنبال ریسک کردن در همه زمینه‌های شغلی باشیم و جامعه برای این مشاغل ارزش قائل شود.

ربیعی : شعار کار از خانه تا کارخانه به‌عنوان یک شعار تو خالی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی عنوان نمی‌شود، بلکه بر اساس مطالعات چندین ماهه ما صورت گرفته و دارای یک بسته اجرایی کامل است.

ربیعی گفت: طبق دستور ریاست جمهوری حتما باید افراد را در اداره و تشکیل واحدهای خرد توانمند کنیم که برای این کار نیاز به آموزشهای تطبیقی بین خروج از دانشگاه و اتصال به شغل داریم. وی تصریح کرد: در این خصوص زمینه‌های ایجاد شغل و خوشه در هر استانی مطالعه می‌شود و به سراغ زمینه‌های شغلی خواهیم رفت و با پیدا کردن افراد مناسب در راستای تقویت خوشه ها خواهیم کوشید. وی افزود: طی یکی دو هفته آینده، آمایش اشتغال همه استان‌ها را اعلام خواهیم کرد و از این طرح برای تمام مسئولان استانی رو نمایی خواهد شد.

ربیعی: نباید حتی یک ریال خودمان را صرف آزمون و خطا کنیم.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه دیگر حق آزمون و خطا نداریم گفت: نباید حتی یک ریال خودمان را صرف آزمون و خطا کنیم و باید در مسیر اشتغال و اقتصاد کشور به سمتی برویم که این راه با تجربه و کار کارشناسی ادامه داده شود.

ربیعی با بیان اینکه هدف ما از حضور در این مراسم افزایش رفاه جامعه است، گفت: وظیفه داریم برای آحاد ایرانیان اشتغال، رفاه و آسایش ایجاد کنیم و این رسالت اخلاقی، کاری و اجتماعی ماست.وی با ذکر این مطلب که صرفا برای افتتاح این موسسه به اینجا نیامده‌ام ،عنوان کرد: آنچه که موجبات حضور من در این مراسم را فراهم آورده است، افتتاح یک جهت گیری و فرآیند در حوزه کسب و کار و اشتغال پایدار برای دولت تدبیر و امید است. وی در مورد سیاستهای اشتغال وزارت کار افزود: ما نمی‌توانیم سهم بالای واحدهای غیررسمی را نادیده بگیریم و با توجه به اینکه توسعه این واحدها از جنبه‌های مهم اشتغال است، ما باید حوزه خدمات تامین اجتماعی خودمان را شامل حال تمامی این واحدها کنیم.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان این که واحدهای صنعتی خرد با فشار به سمت رسمی شدن پیش نخواهند رفت تصریح کرد: باید برای رشد این شبکه‌ها برنامه‌ریزی دقیق صورت گیرد. وی ادامه داد: من به‌عنوان کسی که مسئولیت تنظیم و برنامه‌ریزی در بازار کار را در کنار سایر اعضاء دولت بر عهده دارم، معتقدم باید تصور از اشتغال و نوع ایجاد اشتغال در کشور اصلاح شود. این تصور که اشتغال تنها در صنایعی با تندیس‌های بزرگ یا در جایی که سرمایه‌گذاریهای ۵۰ هزار میلیارد تومانی وجود دارد، شکل خواهد گرفت باید اصلاح شود.

ربیعی متذکر شد: با الزاماتی که پیش رو داریم در فردایی نه‌چندان دور با جمعیتی بالغ بر ۸۵ میلیون نفر در کشور مواجه خواهیم شد و نیاز به ۳۹ میلیون فرصت شغلی خواهیم داشت که باید برای جبران فاصله ۲۰ میلیون فرصت شغلی حال حاضر تا ۳۹ میلیون شغل مورد نیاز برنامه‌ریزی کنیم.وی با ذکر این موضوع که یکی از برنامه‌های اصلی دولت تدبیر و امید خروج از رکود و ایجاد آمادگی برای رشد بالاست، گفت: به اعتقاد کارشناسان اقتصاد، کشور ما برای جبران عقب ماندگی نیاز به رشد ۷ درصدی دارد و با توجه به تضعیف اقتصاد در سال های گذشته، دستیابی به این رشد بسیار سخت و پیچیده است اما خوشبختانه براساس آمار ماه های گذشته تورم رو به افول است که این نوید بخش سرمایه‌گذاری در آینده است.وی همچنین با بیان اینکه تحریم‌های ظالمانه رشد ما را محدود کرده‌اند، تصریح کرد: با باز شدن فضای بین‌المللی که از سیاستهای دولت تدبیر و امید است و با تلاش های کارشناسی و منطقی در داخل کشور، تا پایان سال جاری قطعا رشد مثبت را تجربه خواهیم کرد.

■ تولید سالانه ۲۲ میلیون جفت کفش در مشهد

مدیر ملی پروژه توسعه خوشه‌های صنعتی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) در ایران هم در این مراسم با بیان اینکه در صنعت کفش مشهد حدود سه هزار واحد تولید کفش داریم و حدود ۱۲ هزار اشتغال در منطقه ایجاد کرده‌ایم، تصریح کرد: ۲۲ میلیون جفت کفش در سال در مشهد تولید می‌شود که در صورتی‌که برنامه توسعه صنعت کفش مشهد در اینجا با همه متعلقاتش اجرا شود ، حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش در تولید خواهیم داشت.

عیسی منصوری متوسط تولید کشور را حدود ۱۷۰ میلیون کفش در سال بیان کرد و ادامه داد: ارزش صادرت کفش در کشور ۱۱۶ میلیون دلار و معادل ۴۴ میلیون جفت است.

منصوری همچنین با اشاره به کمبود نیروی کار ماهر در این صنعت گفت: از جمله نقاط ضعف این صنعت این است که ما نیروی کار ماهر به اندازه کافی نداریم، اگر نیروی کار ماهر کافی داشته باشیم همین الان ۵۰۰ نفر می‌توانند در بازار کار جذب شوند. مدیر ملی پروژه های «یونیدو» ادامه داد: ضعف ما در همین یک مورد خلاصه نمی‌شود، ما در حوزه بازاریابی هم ضعف داریم. اصولا واحدهای تولیدی ما در این صنعت، کار بازار و فروش را انجام نمی دهند، به کشورهای بازار منطقه هم وصل نیستند، بلکه به یکسری واسطه وابسته اند، بنابراین یکی از هدف گذاری های ما این است که بعد از اینکه ظرفیت صنعت در استان را از نظر مهارت افزایش دادیم، به سراغ کسب بازار برویم.

■ ایجاد بیست هزار فرصت شغلی در صنعت کفش مشهد

نماینده سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) هم با بیان اینکه بیست هزار فرصت شغلی در مشهد ایجاد کرده ایم، گفت:حدود ۲۰ هزار شاغل در هزار طرح تجاری ما در مشهد مشغول به کار هستند. وی با بیان اینکه ما می‌خواهیم طرح های تجاریمان را رقابت‌پذیرتر کنیم تا از لحاظ رقابت در بازار کم نیاورند، گفت: این امر مهم را از طریق افزایش کیفیت محصول انجام خواهیم داد.

الکساندرو آمادیو با تاکید بر این که

می‌خواهیم در صنعت کفش رقابتی جدی داشته باشیم و کفشی با کیفیت بالاتر تولید کنیم، گفت: ما در مشهد دو پروژه کاری داریم، یکی صنعت زعفران و دیگری صنعت کفش. وی تصریح کرد: هدف نهایی ما اشتغال بیشتر، استفاده از نیروهای انسانی و ایجاد فرصت های بیشتر برای صادرات کفش است.

آمادیو ادامه داد: ما مشهد را انتخاب کردیم

این تصور که اشتغال تنها در صنایعی با تندیس های بزرگ یا در جایی که سرمایه‌گذاری های ۵۰ هزار میلیارد تومانی وجود دارد، شکل خواهد گرفت، باید اصلاح شود.

چون پتانسیلهای بالایی در صنعت کفش دارد و مرکزی هم که ایجاد کرده‌ایم در جهت تقویت نیروی کار در این حوزه است.

■ مدرسه کفش مشهد؛ الگویی برای سایر استان‌ها

رییس هیات مدیره جامعه صنعت کفش ایران

هم در این مراسم، گفت: موسسه کفش و مصنوعات چرمی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای مشهد می‌تواند مدلی باشد تا در استانهای دیگر نیز تکرار شود.

علی لشکری راه اندازی موسسه کفش و مصنوعات چرمی در سازمان آموزش فنی و حرفه ای مشهد را به‌عنوان یک الگو برای استان‌های دیگری مثل تهران، اصفهان، آذربایجان شرقی و قم دانست و گفت: لازم است این الگو برای این استان‌ها که در زمینه چرم و کفش آمادگی و زمینه لازم را دارند تکرار شود.وی با بیان اینکه ۹۵ درصد واحدهای تولید کفش کشور را واحدهای کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند، ادامه داد: واحدهایی که کمتر از ۹ نفر نیروی کار دارند حدود ۵۸ درصد، واحدهایی که بین ۱۰ تا ۵۰ نفر نیروی کار دارند ۳۷ درصد، واحدهایی که بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر نیروی کار دارند حدود ۳ درصد و واحدهایی که ۱۰۰ تا ۱۵۰ نیروی کار دارند حدود یک درصد از کل واحدهای تولید کفش کشور را تشکیل می‌دهند.

لشکری متذکر شد: تعداد واحدهای صنعتی تولید کفش کشور که از وزارت صنایع جواز فعالیت دارند ۵۰۰ واحد است و ۲۵ هزار واحد صنفی، کارگاهی خانگی و خرد در زمینه تولید کفش در ایران به صورت غیر رسمی و بدون جواز فعالیت می‌کنند که در آمارهای رسمی وزارت صنایع لحاظ نشده‌اند.

رییس هیات مدیره جامعه صنعت کفش ایران گفت: صنعت کفش ارز آور است به طوری که متوسط صادرات کفش کشور در طول سه سال گذشته سالانه ۱۲۶ میلیون دلار بوده است.

وی ادامه داد: صنعت کفش ایران هم اکنون در رتبه یازدهم تولید جهان قرار دارد و به لحاظ مصرف در رتبه شانزدهم و در آسیا به لحاظ تولید رتبه هفتم را داریم.

در خاورمیانه اول و دارای بازار رو به رشد می‌باشیم و با رشدی ۱۰ درصدی، ۱۷ درصد از بازار خاورمیانه را دارا هستیم. وی ادامه داد: اما همزمان کشور ترکیه که در رتبه یازدهم قرار داشت به رتبه هشتم جهان ارتقا یافته است.

لشکری افزود: یکی از علت های این مسأله راه اندازی و سرمایه گذاری مرکز آموزش کفش ترکیه در استانبول بود که سال ها پیش با کمک اتحادیه اروپا در استانبول راه اندازی شد.کورش پرند، معاون وزیر و رئیس سازمان فنی و حرفه ای کشور در این مراسم با بیان اینکه از سخنان سایر سخنرانان استفاده خواهم کرد از ایراد سخنرانی امتناع کرد. علیرضا رشیدیان استاندار خراسان رضوی نیز ، سخنران غایب این مراسم بود که به نمایندگی از وی احسان ارکانی، معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی استاندار خراسان رضوی سخنرانی کرد.

درد دل صنعتگر

برندسازی، راه برون‌رفت از بحران نساجی

ایمان اسراری*

واقعیت هر چه که هست، هم‌اکنون فروشندگان صنعت نساجی (پارچه، پوشاک، فرش و...) از سردی بازار می‌گویند و این‌که بازار مانند گذشته نیست. سوالی که مطرح می‌شود، این است که منشا این وضعیت کجاست؟ و چرا بازار نساجی که از ملزومات زندگی هر انسانی در هر اقلیم زیستی در جهان است، این چنین در ایران بی‌رونق شده است؟ سال‌هاست که کشورهایی از قبیل چین و مالزی در بازار پوشاک و چین، ترکیه ،پاکستان و هند در فرش ائتلاف کرده‌اند و بخش اعظمی از بازار در سیطره کالاهای وارداتی آن‌هاست و این امر موجب رکود و کسادی تولید داخلی شده است.

زیاده خواهی این کشورها، نفس بازار نساجی را به شماره انداخته و بسیاری از تولیدکنندگان عطای فعالیت را به لقایش بخشیده‌اند و سرمایه خود را به بازارهای دیگر انتقال داده‌اند.هم‌اکنون بسیاری از تولیدکنندگان داخلی، رقیب اصلی را این کشورها می‌دانند که نه تنها ذوق و سلیقه ایرانی ندارند، بلکه از علم و تکنولوژی بهتری هم برخوردار نیستند. طی سالیان اخیر عده‌ای از تولیدکنندگان با دل‌سردی از فعالیت در این عرصه منصرف شده و فضا را برای جولان کالاهای چینی و... خالی کرده‌اند. بی‌رونقی بازار داخلی، مربوط به کیفیت پایین کالای ایرانی نیست، بلکه ورود بی‌رویه کالا از خارج به مشکلات تولید اضافه کرده است.

حضور روزافزون محصولات تقلبی و بی‌کیفیت و ارزان، بیشتر کارخانه‌ها را به تعطیلی کشانده و حتی آن‌ها را مجبور کرده با یک سوم ظرفیت خود کار کنند.اکنون در این آشفته بازاری که هم رکود اقتصادی وهم بی‌رغبتی خریدار داخلی آن را به‌وجود آورده است، این سوال مطرح می‌شود که برای جلوگیری از این بحران اساسی چه باید کرد؟ به نظر نگارنده، کالای ایرانی باید برای خروج از بحران، حرکت به سوی برندسازی را سر لوحه کار خود قرار دهد.

واقعیت این است که دیگر با تولید معمولی و سلایق قدیم، صنعت نساجی راه به جایی نخواهد برد. استراتژی بازاریابی، اغلب به عنوان مهم‌ترین ابزار ایجاد و ارزش برند مورد توجه قرار می‌گیرد. طی سال‌های گذشته شمار زیادی از مطالعات در جست و جوی این بوده است که عناصر مختلف بازاریابی، چگونه بر ارزش برند تاثیر می‌گذارند، ولی اکثر این مطالعات در آمریکا و یا دیگر کشورهای غربی صورت گرفته‌اند.بنابراین یافته‌های آنان بدون انجام آزمون‌های تجربی قابل تعمیم نخواهد بود.

ارزش برند از طریق نام برند، سودمندی فزاینده و ارزش‌افزوده بیشتری را به یک محصول می‌دهد. اکنون به جرات می‌توان گفت که تنها با تعیین یک برند معتبر، حدود ۱۰ برابر به قیمت یک کالا افزوده می‌شود.چیزی که مهم است این است که، در حال حاضر ما در تولید داخلی، مشکل کیفیت نداریم، کیفیت یعنی خواست مشتری و صنایع نساجی ما از قبیل فرش ماشینی، پتو، پوشاک، پارچه و... توانایی تامین خواست مشتری را دارند.بلکه مشکل ما این است که نمی‌توانیم به لحاظ کمیتی نیازها را رفع کنیم. هرروزه شاهد این هستیم که چگونه شرکت‌های مطرح دنیا، به واسطه برند خود درآمدهای هنگفتی کسب می‌کنند و همواره بالاترین ارزش‌افزوده در صنعت نساجی متعلق به برند است. اما در کنار برندسازی باید اقدامات اصولی و بلندمدت صورت گرفته و راه‌کارهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت نیز ارائه شود. اقداماتی از قبیل کنترل بیشتر بر کمیت و کیفیت محصولات و کاهش هزینه‌های تولید و در نتیجه قیمت تمام‌شده، افزایش تولید داخل و توجه بیشتر به سلیقه مشتری و سامان‌دهی توزیع کالا و حذف واسطه‌های غیر ضروری اقداماتی است که باید در این زمینه صورت گیرد.

***فعال اقتصادی حوزه فرش و نساجی و مدیرعامل شرکت فرش هزاره**

خبر

معاون اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی اعلام کرد

تشرف سالانه ۲۸ میلیون زائر به حرم مطهر رضوی

دنیای اقتصاد- معاون اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی از تشرف سالانه ۳۰۰ میلیون زائر به حرم مطهر رضوی خبر داد.

محمود ممتاز در«گردهمایی سرکشیک‌ها و مسئولان شیفت‌های افتخاری اماکن متبرکه» که با حضور قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی و جمعی از مسئولان این نهاد در سالن همایش‌های مرکز نمایشگاه‌های آستان قدس رضوی برگزار شد، با بیان اینکه «سالانه ۳۰۰ میلیون تشرف به حرم مطهر رضوی انجام می‌شود» به تشریح فعالیت‌های این معاونت پرداخت و اظهار کرد: بالغ بر ۳۰ هزار نیروی انسانی که بخش زیادی از آن‌ها افتخاری هستند، در طول سال به ۲۸ میلیون زائری که بیش از ۲ میلیون آنها غیر ایرانی هستند، خدمت رسانی می‌کنند.

■ یک میلیون متر مربع زیربنای فضای زیارتی

ممتاز با اشاره به یک میلیون متر مربع زیربنای فضای زیارتی در حرم مطهر رضوی، گفت: خدمات متعددی بدون وقفه در طول شبانه روز توسط خادمان بارگاه منور حضرت رضا(ع) به زائران ارائه می‌شود.ممتاز افزود: معاونت اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی در سال گذشته بیش از ۲۰ هزار سالمند و ناتوان را در قالب طرح «یا معین الضعفا» از درب منزل به حرم مطهر حضرت رضا(ع) آورده است. وی با اشاره به اینکه روزانه ۳۳۰ هزار متر مربع سنگ فرش غبارروبی می‌شود، تصریح کرد: با توجه به اینکه بهداشت و نظافت در حوزه حرم مطهر رضوی اهمیت زیادی دارد، اقدامات زیادی در این حوزه صورت می‌گیرد.

دنیای اقتصاد بررسی می کند؛

فرصت‌های توسعه صنعت گردشگری خراسان

ادامه از صفحه اول ... در این گزارش ظرفیت‌های صنعت گردشگری را در استان خراسان رضوی مورد واکاوی قرار می‌دهیم.

■ تعاریف گردشگری:

گردشگری مفهومی فراگیر و گسترده است که تاریخچه آن به سال ۱۸۱۱ یا پیش از آن باز می‌گردد و تعریف آن همچنان دستخوش تغییر و دگرگونی است. اصطلاح گردشگری شامل مسافرت‌های افراد در خارج از خانه و تجارت‌ها و افرادی می‌شود که در خدمت این بنگاه‌ها هستند که برای آن‌ها انجام مسافرت‌ها را آسان‌تر و لذت‌بخش‌تر ساخته و یا آن را تسریع می‌کنند. در اینجا مسافر به اشکال مختلف به صورت فردی تعریف می شود که در فاصله معینی (فاصله مورد نظر متغیر خواهد بود) از خانه خود قرار دارد.

در نمودار یک برخی از بخش های صنعت گردشگری نشان داده شده است.

با توجه به نمودار یک، به بررسی وضعیت صنعت گردشگری در چهار مقوله مکان‌های اقامتی، رستوران‌ها، حمل ونقل و تسهیلات تفریحی در استان خراسان رضوی می‌پردازیم.

■ مکان‌های اقامتی

شاید مهم‌ترین دغدغه یک گردشگر مکان اقامتی باشد. وضعیت استان خراسان رضوی در مورد مکان‌های اقامتی در جدول شماره یک و دو بیان شده است. جهت مقایسه آمار، دو استان قم و فارس را که به لحاظ سنخیت از نظر نوع گردشگر (گردشگران مذهبی)، تقریبا مشابه استان خراسان رضوی هستند در جدول یک و دو آورده‌ایم.

همان‌گونه که از آمارها پیداست وضعیت استان خراسان رضوی به لحاظ تعداد هتل‌های موجود در تمامی سال‌های مورد بررسی گزارش از استان فارس بالاتر و از استان قم پایین‌تر است. اما وضعیت استان خراسان رضوی از لحاظ تعداد مسافرخانه‌ها نسبت به دو استان دیگر بهتر است.

■ رستوران ها

شاید تصور شود که رستوران‌ها و آشپزخانه‌ها خیلی به گردشگری ارتباطی ندارند و این مکان‌ها نمی‌توانند گردشگران را به سمت خود جذب کنند. اما امروزه رستوران‌داری نقش مهمی در صنعت گردشگری جهان و جذب گردشگران داخلی و خارجی ایفا می‌کند. وضعیت تعداد رستوران‌های استان خراسان رضوی در جدول شماره سه بیان شده است.

با توجه به این که آمار سال‌های اخیر منتشر نشده است در دو سال ۱۳۷۳ و ۱۳۸۱ وضعیت استان خراسان رضوی در تعداد رستوران‌ها از دو استان دیگر بهتر بوده است. با توجه به اینکه در سال‌های اخیر به دلیل کاهش ارزش پول ملی در مقابل ارزهای خارجی، تعداد گردشگران خارجی افزایش یافته‌اند، مسئولان باید سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری بیشتر در این امر تشویق نمایند

سال	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱
خراسان رضوی	۱۰۹	۱۲۲	۱۳۲	۱۳۵	۱۵۱
قم	۶۴۰	۷۵۲	۹۱۶	۱۰۸۰	۱۰۳۷
فارس	۶۰	۵۲	۵۷	۵۹	۶۳

جدول۱- تعداد هتل های استان

سالنامه آماری سال ۹۱ استان های خراسان رضوی، قم و فارس.
آمارهای مورد نظر تنها تا پایان سال ۹۱ در دسترس بود.

سال	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱
خراسان رضوی	۵۰۳	۵۱۶	۵۲۷	۵۲۹	۵۴۳
قم	۳۸	۳۸	۳۸	۳۸	۳۹
فارس	۱۴۹	۱۳۵	۱۳۷	۱۳۶	۱۳۳

جدول ۲- تعداد مسافرخانه استان

سال	۱۳۷۳	۱۳۸۱
خراسان رضوی	۴۷۳۷	۵۵۲۲
قم	-	۱۴۸۱
فارس	۲۴۱۲	۳۰۷۰

جدول ۳- تعداد رستوران های استان

در سالنامه آماری سال ۱۳۹۱ برای آمار تعداد رستورانها تنها دو عدد برای سال های ۱۳۷۳ و ۱۳۸۱ ذکر شده است. اطلاعات سال ۱۳۷۳ مربوط به خراسان قبل از تفکیک می باشد.

برخی از مناطق روستایی اکوسیستم‌های مناسبی برای جذب اکوتوریست‌ها دارند، اما عدم دسترسی به آن‌ها به دلیل نبود راه‌های مناسب باعث عدم تمایل گردشگران به بازدید از این مناطق شده است.

و کیفیت رستوران‌های موجود را افزایش دهند.

■ حمل‌ونقل

سال	جمع	اتوبوس	مینی‌بوس	تاکسی
۱۳۸۷	۹۰۵۰	۱۵۵۰	۳۰۰	۷۲۰۰
۱۳۸۸	۱۴۷۵۷	۲۲۴۷	۳۹۸	۱۲۱۱۲
۱۳۸۹	۱۶۸۹۵	۲۳۶۵	۲۰۰۶	۱۲۵۲۴
۱۳۹۰	۱۷۰۳۴	۲۴۶۰	۱۷۷۶	۱۲۷۹۸
۱۳۹۱	۱۸۴۵۳	۲۳۱۴	۲۶۲۹	۱۳۵۱۰

جدول٤- وسایل نقلیه عمومی درون شهری

فراهم بودن امکانات و زیرساخت‌های حمل‌ونقل مناسب، مطمئن، راحت، سریع و ارزان پیش‌شرط توسعه گردشگری جمعی است. زیرا گردشگران در تصمیمات خود دو عامل هزینه و زمان را همواره درنظر دارند و برای دسترسی به مقاصد گردشگری، انتخاب نوع سیستم حمل‌ونقل و یا فراهم بودن سیستم مناسب بر این دو عامل تاثیر می‌گذارد. با توجه به این که اکثر گردشگران از خودرو شخصی، اتوبوس، قطار و یا هواپیما جهت سفر استفاده می‌کنند در این گزارش آمارهای مربوط به این چهار مورد بررسی می‌شود.

■ خودرو شخصی و اتوبوس

هر چند آمار دقیقی از مسافرت‌های افراد با خودروهای شخصی در اختیار نیست اما می‌توان به بررسی وضعیت زیرساخت‌های مرتبط با این مقوله پرداخت. جمع راه‌های استان در سال‌های اخیر به لحاظ کیلومتری کاهش یافته است. هر چه استان دارای جاده‌های مناسب‌تری باشد، تعداد گردشگران بیشتری به این استان و مناطق تفریحی و گردشگری آن سفر خواهند نمود. برخی از مناطق روستایی دارای اکوسیستم‌های مناسبی برای جذب اکوتوریست‌ها هستند، اما عدم دسترسی به آن‌ها به دلیل نبود راه‌های مناسب باعث شده است که گردشگران تمایلی به بازدید از این مناطق نداشته باشند.

■ راه آهن

بخشی از گردشگران و مسافران ترجیح می‌دهند با قطار مسافرت نمایند.به همین علت مسئولان باید تلاش نمایند طول خطوط راه‌آهن در استان خراسان رضوی را افزایش دهند تا امکان انتقال گردشگرانی که از طریق قطار سفر می‌کنند به نقاط دیگر استان فراهم شود.

■ هواپیما

وضعیت استان خراسان رضوی در زمینه تعداد پرواز و مسافران پروازهای بین‌المللی فرودگاه هاشمی‌نژاد در جدول شماره ۶ بیان شده است. با توجه به اینکه اکثر مسافران خارجی به عنوان گردشگر به استان و مشهد سفر می‌کنند آمارها حکایت از افزایش میزان گردشگران از سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ دارد.

■ وسایل نقلیه عمومی درون شهری

با توجه به اینکه بخشی از سفر گردشگران مربوط به سفرهای درون شهری است، وجود وسایل نقلیه مناسب در شهر باعث می‌گردد تا رضایت گردشگران جلب شود و همین امر موجبات سفر مجدد آن‌ها را به استان فراهم می‌کند. به دلیل این که تنها، آمار وسایل نقلیه عمومی درون شهری مشهد موجود بود در جدول شماره ۴ از آمار مربوط به مشهد استفاده شده است.

همان‌گونه که ملاحظه می‌گردد تعداد وسایل نقلیه عمومی درون شهری مشهد هر سال افزایش یافته است اما باز هم این تعداد جواب‌گوی خیل عظیم مسافرانی که به شهر مشهد سفر می‌کنند، نیست. البته در سال‌های اخیر مترو مشهد نیز به این جمع افزوده شده است.

■ تسهیلات تفریحی

تسهیلات تفریحی از جمله مواردی است که برای جذب گردشگران از فاکتورهای بسیار مهم محسوب می‌شود. این تسهیلات شامل سالن‌های سینما، تئاترها، موزه‌ها، مناظر شگفت‌آور طبیعی و آثار تاریخی است. خوشبختانه استان در این زمینه دارای وضعیت مناسبی است. درجدول شماره پنج به بررسی آمار موجود در این زمینه می‌پردازیم.

سال	سینما	تئاتر	تعداد اماکن متبرکه اسلامی
۱۳۸۷	۳۱	۲۷	۳۶۲
۱۳۸۸	۳۰	۲۸	۴۰۲
۱۳۸۹	۳۱	۲۸	۴۰۲
۱۳۹۰	۳۴	۲۸	۲۵۳
۱۳۹۱	۴۳	۲۸	۲۵۶

جدول۵- تسهیلات تفریحی استان خراسان رضوی

به لحاظ آثار تاریخی نیز استان خراسان رضوی دارای غنای خاصی است. مهم‌ترین این اماکن حرم مطهر حضرت امام رضا (ع) و مجموعه آستان قدس رضوی، مسجد گوهرشاد، مدرسه پریزاد، مدرسه دودر، بقعه خواجه ربیع، بقعه‌گنبد سبز، آرامگاه نادرشاه افشار، مصلا مشهد، طرقبه، شاندیز، پارک وکیل‌آباد، کوه سنگی، بندگلستان، خواجه اباصلت، خواجه مراد و مقبره‌ی گوهرتاج در مشهد، مسجد پامنار، آرامگاه ملاهادی سبزواری، مناره خسروگرد، رباط مهر، آرامگاه سیدحسن غزنوی و مسجد جامع در سبزوار، گنبد هارونیه وآرامگاه فردوسی در توس، کتیبه نادری، عمارت خورشید، ارغون‌شاه و مسجد کبود گنبد در کلات نادری، شهر عتیق، تپه بام و مدرسه‌ی عرضیه در قوچان، آرامگاه شاه قاسم انوار و مقبره شیخ احمد جامی در تربت جام، برج کرات در تایباد، باغ گلشن درطبس، ارگ کلاه فرنگی، دریاچه گل بی‌بی و آرامگاه بابا لقمان در سرخس، قدمگاه رباط عباسی و آرامگاه‌های عطار، کمال‌الملک و خیام در نیشابور، برج علی‌آباد، مناره فیروزآباد، باغ مزار، سید مرتضی و آرامگاه مدرس در کاشمر و مقبره شیخ حیدر و مسجدملک در تربت حیدریه هستند.

همچنین مکان‌های طبیعی گردشگری استان خراسان رضوی به شرح زیر است:

منابع آبی شامل چشمه آب‌گرم شهرکهنه و آبشار دره سراب قوچان، چشمه سبز و چشمه گیلاس، آبشار دره اخلمد چناران، چشمه شاهان گرماب فریمان، آبشار رود معجن تربت حیدریه، چشمه گرماب، چشمه حضرت نیشابور، چشمه آب‌گرم فردوس، آب‌گرم معدنی کاریز کاشمر و آبشار قره‌سو کلات.

غارها عبارتند از غارهای دره‌آل، کارده، مغان و هندل‌آباد در مشهد، غار پرده رستم در چناران، غار غزلق در درگز، غار ماپری در تربت حیدریه، غار سنو در گناباد، غار مزداوند و بزنگان در سرخس، غار گنبده در بشرویه، غار آتشگاه در کاشمر.

باغ‌ها عبارتند از باغ کلات نادر، باغ قدم‌گاه، نشاط و باغ و عمارت امین اسلامی نیشابور، باغ خونی مشهد، باغ اسکویی سبزوار و باغ خان بشرویه.

ییلاقات خراسان رضوی عبارتند از طرقبه، شاندیز، کنگ، عنبران، جاغرق، نغندر، حصار، زشک، اندروخ و دره آل در مشهد، روستای شارک و دره شمخال در قوچان، باغ‌رود و روستای خرو درود در نیشابور، روستای باغستان علیا و بیدسکان در فردوس، منطقه لایین در کلات، دره چلمیر در درگز، دره ارزنه در تایباد، منطقه کوه‌سرخ در کاشمر و گرماب در رشتخوار.

همان‌گونه که ملاحظه شد این موارد تنها بخشی از ظرفیت‌های گردشگری استان خراسان رضوی بود که سعی شد به نگارش درآید. مسئولان استان، می‌توانند با توجه ویژه به این صنعت و انجام تبلیغات مناسب در جهت شناساندن این ظرفیت‌ها به گردشگران، شرایط لازم را جهت ایجاد اشتغال برای جوانان این استان فراهم آورند. برای آشنایی هرچه بیشتر با پتانسیل گردشگری خراسان رضوی به سراغ دکتر جعفر خیرخواهان، اقتصاددان و عضو هیات علمی گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد رفته و با وی کفتگو کرده‌ایم که در ادامه از نظرتان می‌گذرد.

■ جایگاه گردشگری در اقتصاد امروز کشور

سال	تعداد پرواز ورودی	تعداد مسافران ورودی
۱۳۸۷	۲۳۹۷	۳۵۲۹۶۲
۱۳۸۸	۳۰۵۱	۴۳۳۰۴۴
۱۳۸۹	۳۳۴۵	۴۳۶۶۸۴
۱۳۹۰	۳۵۱۹	۵۲۶۷۱۴
۱۳۹۱	۳۸۰۳	۵۸۱۱۲۰

جدول٦- تعداد پرواز و مسافران پروازهای بین‌المللی فرودگاه هاشمی نژاد

جعفرخیرخواهان در گفت و گو با دنیای اقتصاد توجه به گردشگری در وضعیت کنونی اقتصاد کشور را حائز اهمیت برمی‌شمارد و می‌گوید: ورود گردشگران خارجی به داخل کشور نیز به نوعی صادرات خدمات است. به بیان دیگر به جای اینکه کالا وخدمت را به خارج از کشور صادر کنیم، مصرف‌کننده خارجی را به ایران دعوت می‌کنیم تا در داخل مصرف‌کننده باشد. وی می‌افزاید: از آنجا که با رکود تورمی مواجه هستیم، گران شدن نرخ ارز می‌تواند به‌عنوان مشوقی برای ورود گردشگران خارجی بیشتر به کشور باشد و طی دو سه سال اخیر با گران شدن نرخ ارز، گردشگری در ایران به صرفه‌تر شده است. در نتیجه در شرایط کنونی کشور که از هر طرف تحت فشار هستیم، می‌توانیم با فراهم آوردن پیش نیازهای بخش گردشگری موجبات رونق هرچه بیشتر این صنعت را فراهم آوریم.

■ پتانسیل‌های خراسان رضوی و مشهد

این عضو هیات علمی جهاد دانشگاهی در رابطه با پتانسیل خراسان رضوی برای بهره‌مندی از بخش گردشگری معتقد است از آنجا که امروزه پروازهای هوایی بسیار رایج شده، وجود فرودگاه بین‌المللی یکی از مهم‌ترین پتانسیل‌های استان است. همچنین شهرت شهر مشهد، آب و هوای مناسب این شهر برای کشورهای جنوب خلیج فارس در فصل تابستان، هتل‌ها و مراکز تفریحی شهر و امکان برنامه‌ریزی و دسترسی به سایر نقاط کشور از مزیت‌های مشهد به شمار می‌آید. خیرخواهان در رابطه با اهمیت گردشگری سلامت نیز معتقد است که گردشگران کشورهای عربی به بیماری‌های مختلفی از جمله دیابت و بیماری‌های چشمی مبتلا می‌شوند. گرچه کشورهای عربی طی سال‌های اخیر تلاش بسیاری برای احداث بیمارستان‌های پیشرفته داشته‌اند اما از آنجایی که بیشتر پزشکان این بیمارستان‌ها هندی یا از سایر کشورهای غیرمسلمان هستند، نزدیکی فرهنگی و دینی که پزشکان ایرانی با گردشگران عربی دارند، می‌تواند

خیرخواهان: طی دو سه سال اخیر با گران شدن نرخ ارز، گردشگری در ایران به صرفه‌تر شده است. در نتیجه در شرایط کنونی، می‌توانیم با فراهم آوردن پیش‌نیازهای گردشگری موجبات رونق هرچه بیشتر این صنعت را فراهم آوریم.

به عامل مهمی برای حضورشان در مشهد تبدیل شود. وی می‌افزاید: از طرفی قیمت خدمات ما نیز نسبت به کشورهای خودشان بسیار ارزان‌تر است. ما دارای نیروی متخصص و بیمارستان‌های گوناگونی هستیم که البته در مراحل نخستین خود هستند و نیازمند توجه بیشتری می‌باشند تا بیمار و همراهانش با اطمینان خاطر به معالجه بپردازند و اگر در ادامه به سیاحت و زیارت نیز مبادرت ورزند، درآمد بسیاری را برای استان در پی خواهند داشت. یعنی فردی که برای درمان و گردشگری سلامت به مشهد می‌آید چند برابر گردشگر زیارتی برای کشور درآمدزایی دارد.

■ موانع و راهکارهای شکوفایی گردشگری

این اقتصاددان در پاسخ به این سوال مبنی بر اینکه چه عواملی تا به امروز مانع بالفعل شدن پتانسیل‌های استان در بخش گردشگری شده و چه تدابیری می‌توان برای این مهم اندیشید، می‌گوید: مهمترین مساله و راهکار یک نگاه بلندمدت و همه‌جانبه در سطوح مدیریتی به بخش گردشگری است که تا به امروز وجود نداشته است. تا به حال گردشگران به صورت خودجوش به کشور می‌آمدند و ما نیز در حد توانایی خودمان سعی در ارائه خدمات به آنان داشتیم. اما شناسایی بازارهای هدف می‌تواند ما را در جذب هرچه بیشتر گردشگران یاری کند. در نتیجه جزیره‌ای عمل کردن و عدم وجود مدیریت یکپارچه و همه‌جانبه موجب آسیب رساندن به بحث گردشگر خارجی شده اما نباید فراموش کرد که ما رقبای بسیار قدری داریم که سعی می‌کنند به شکل‌های مختلف رضایت گردشگران را جذب کنند تا ماندگاری بیشتری داشته و پول بیشتری در آن کشورها خرج کنند.

■ سخن آخر

خیرخواهان در پایان صحبت‌های خود بر قابلیت‌های بی‌شمار استان در زمینه جذب گردشگر و اهمیت توجه به این قابلیت‌ها تاکید می‌کند و می‌افزاید: از این فرصت‌ها غافل بوده و نتوانسته‌ایم بهره ببریم. هم اکنون که جامعه ما از نظر اقتصادی دارای مشکل است، حیف است که رقبای ما حتی در سطوح پایین‌تر با جاذبه‌های جدید ارقام ۲۰یا ۳۰ میلیون گردشگر را جذب کنند اما ما در جذب دو یا سه میلیون گردشگر متوقف شده‌ایم.

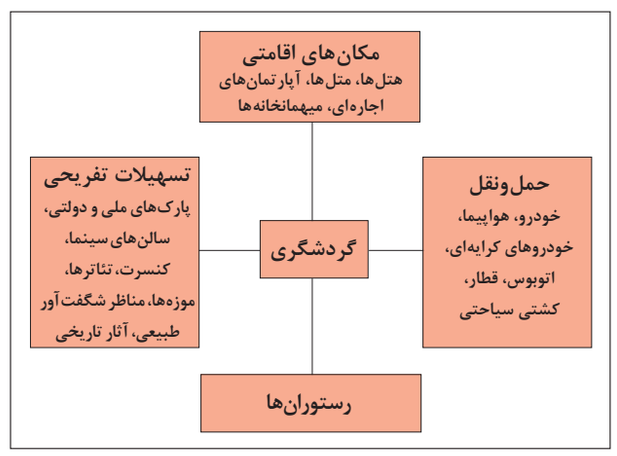

نمودار ۱ - تجارت گردشگری

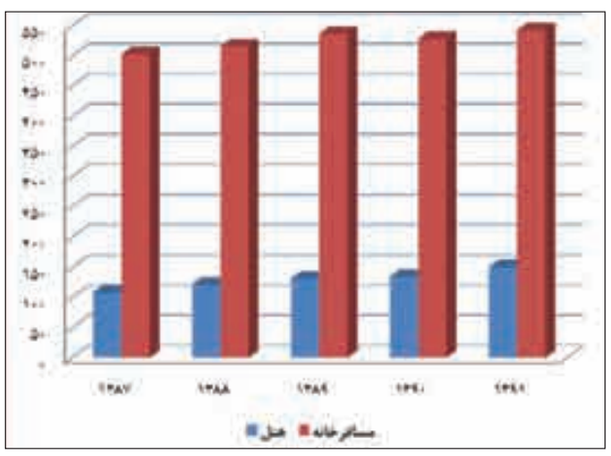

نمودار ۲ - تعداد مسافرخانه ها و هتل های استان خراسان رضوی

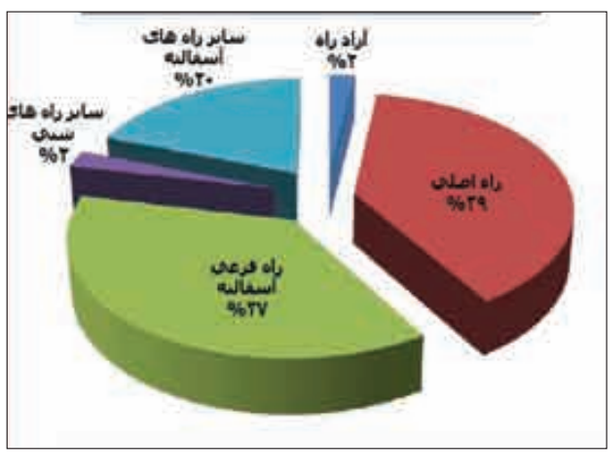

نمودار ۳-راه‌های استان خراسان رضوی به تفکیک نوع راه: ۱۳۹۱

اخبار

۶/۲ میلیون یورو معافیت برای ورود ماشین آلات صنعتی

رئیس سازمان صنعت، معدن وتجارت خراسان رضوی گفت : در شش ماهه اول سال جاری باصدور ۱۰۸ فقره مجوزمعافیت گمرکی ، کارآفرینان صنعت ومعدن استان از ۶,۲ میلیون یورو معافیت حقوق ورودی برای ماشین آلات خارجی برخوردار شدند .به گزارش روابط عمومی سازمان صنعت ، معدن و تجارت خراسان رضوی ، راضیه علیرضایی اظهار کرد : ارزش مجموع ماشین آلات وارد شده مشمول معافیت ، ۱۰۴ میلیون یورو بوده است که کارآفرینان صنعت و معدن استان از پرداخت ۶,۲ میلیون یورو حقوق ورودی آن معاف شده اند.وی گروه صنعتی ماشین آلات فوق را به ترتیب شامل: فلزی ، شیمیایی ، نساجی ، کانی غیر فلزی, غذایی و سلولزی ذکرکرد.علیرضایی تاکید کرد :این ماشین آلات ازکشورهای آسیایی و اروپایی وارد کشورمان شده است .

اعطای نشان مدیر شایسته ملی به منطقه گردشگری سپاد

طی مراسمی از سوی مجمع متخصصان ایران «نشان مدیر شایسته ملی» به منطقه تجاری گردشگری سپاد اعطا شد.

به گزارش روابط عمومی مجموعه گردشگری سپاد؛با برگزاری «همایش مدیر شایسته» در مرکز همایش‌های صدا و سیمای تهران، نشان مدیر شایسته ملی از سوی مجمع متخصصان ایران به سید مهدی درهمی مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد اعطا شد.

مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد در این مراسم طی سخنانی ضمن تاکید بر اهمیت موضوع ارزیابی شایستگی مدیران در ایران خاطرنشان کرد: در چند دهه اخیر ارزیابی شایستگی مدیران اهمیت فوق العاده ای پیدا کرده بطوریکه در کشور های مختلف بحث شایستگی مدیران و تعالی سازمانی با معیارها و استانداردهای مشخص مورد بررسی قرار می گیرد.درهمی با ابراز خرسندی از برگزاری نخستین همایش مدیر شایسته ملی در ایران، گفت: در اولین دوره برگزاری این همایش، ارزیابی های لازم از طرف سازمان ملی بهره وری ایران، مجمع متخصصان ایران و مجموعه های مرتبط صورت گرفت که در نهایت به تعدادی از مدیران سازمان ها از جمله منطقه تجاری گردشگری سپاد نشان مدیر شایسته ملی اعطا گردید.

اکران اختصاصی «چ» در کاشمر

دنیای اقتصاد-فیلم سینمایی «چ» آخرین اثر ابراهیم حاتمی‌کیا، سه شنبه ۸مهرماه ساعت۱۸:۳۰درمجتمع فرهنگی هنری سرو اکران شد. این فیلم در راستای سیزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت به همت کانون بسیج هنرمندان کاشمرنمایش داده شد.

در ابتدای پخش این فیلم، نمایش صامت به کارگردانی سید علی موسوی نژاد به مدت ۱۰ دقیقه اجرا و از آقایان دکتر ایرج سعادتمند، سید علی موسوی نژاد ومحمدامین فکری به عنوان اصحاب فرهنگ و هنر و الگوی مقاومت در کاشمر تقدیرشد.

عملیات آسفالت‌ریزی شبانه روزی در منطقه ۵

شهردارمنطقه پنج مشهد گفت: اجرای عملیات آسفالت‌ریزی شبانه‌روزی در منطقه پنج از ۲۰ شهریور ماه با اعتباری بالغ بر ۳میلیارد و ۶۵۰ میلیون ریال کلید خورده است.

حسن هدایتی ادامه داد: با توجه به اینکه تحقق این امر از مهم‌ترین برنامه‌های شهرداری است، عملیات آسفالت‌ریزی در مناطق پرتردد توسط دو اکیپ ویژه که در نوبت‌های صبح و شب فعال هستند، انجام می‌شود.

هدایتی افزود: اکیپ صبح از ساعت ۶ الی ۱۸ مشغول به‌کار می‌باشد که تاکنون امتداد فرعی علی‌مردانی، سلمان و رحیمی آسفالت شده است ودر شیفت دوم اکیپ شب از ساعت ۱۲ نیمه شب الی ۴ صبح مشغول فعالیت می‌باشد. وی ادامه داد: تاکنون ۷۵۰ تن آسفالت در محل‌های مذکور پخش شده است و به منظور ارائه خدمات به شهروندان این عملیات تا اواسط آبان ماه سال جاری به صورت شبانه‌روزی ادامه دارد.

www.DONYA-E-EQTESAD.com ● Mashhad@ donya-e-eqtesad.com

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
مدیر هنری:سید علی طاهری
نشانی:خیابان مطهری، حد فاصل خیابان های سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
کد پستی: ۱۵۸۶۶-۹۷۵۱۱

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
سه‌شنبه ۱۵ مهر ماه ۱۳۹۳/ ۱۲ ذی الحجه ۱۴۳۵/ ۷ اکتبر ۲۰۱۴/ شماره ۳۳۱۵

به کوشش سرپرستی خراسان رضوی
نشانی:مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره ۱۳
تلفن:۷۶ ۴۲ ۷۶۲ -۳۰ ۷۶ ۳۷۲۳ -۰۵۱
تلفکس تحریریه:۱۶ ۷۵ ۳۷۲۳ -۰۵۱
آگهی ها: ۹۳ ۲۷ ۵۰۹ ۰۹۱۵
نشانی الکترونیک: mashhad@den.ir
ارسال نظرات:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

ترجمه

پاسخ تکنولوژی به مهم‌ترین «سوالات فروش کالا»

ترجمه: رضا زردکانلو

در تجارت الکترونیک، پیشرفت‌های تحلیلی برای خرده‌فروشان این امکان را فراهم کرده است تا متوجه شوند مشتریان آن‌ها قبل از انجام یک خرید چه می‌کنند. همچنین این پیشرفت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا صدها داده مربوطه را جمع آوری و تجزیه و تحلیل کنند و تمایلات و رویکردها را تشخیص دهند. به گفته یک کارشناس بازاریابی، خرده‌فروشان هنوز از اسکن کننده داده برای ردیابی و بررسی اتفاقات هنگام فروش استفاده می‌کنند، اما نمی‌دانند که دقیقا در هنگام تصمیم به خرید چه اتفاقی رخ می‌دهد؟ این موضوع در حال تغییر با ملزومات تجزیه و تحلیل مکان است.

دو طراح و فروشنده بزرگ جواهرات و فروشگاه بزرگ زنجیره‌ای و یک شرکت نرم‌افزاری قرارداد می‌بندند تا رفتار مشتری‌هایشان را در فروشگاه بررسی کنند. این شرکت نرم‌افزاری قادر است تا با استفاده از دوربین‌های امنیتی موجود در یک فروشگاه ونصب دوربین‌های جدید، حرکات مشتریان فروشگاه را ردیابی کرده و الگوهای آن‌ها را شناسایی کند. قائم مقام ارشد این شرکت می‌گوید: ما در واقع اشخاص را زیر نظر نداریم، بلکه به دنبال این هستیم تا بدانیم یک گروه از مشتریان در یک بازه زمانی چه رفتاری را بروز می‌دهند. فروشندگان به دنبال این هستند تا بدانند کدام قسمت‌های فروشگاه شلوغ‌تر است و مشتریان در کدام قسمت بیشترین خرید را انجام می‌دهند، بنابراین می‌توانند در این قسمت تغییرات و ارتقاهای لازم را انجام دهند. این امکان همچنین می‌تواند اتفاقاتی که در روزهای مشخص و یا طولانی مدت رخ می‌دهد را با استفاده از یک پنل کنترلی دنبال کند.

تصویرسازی ساده با رنگ کدگذاری شده داده‌ها به فروشندگان این اجازه را می‌دهد تا محیط فروشگاه را به یک تجزیه و تحلیل کننده گویا تبدیل کنند. این امکان همچنین می‌تواند اطلاعات حرکات مشتریان را از طریق نقشه حرارتی نمایش دهد و آن نقاطی که مشتریان تردد بیشتری داشته اند را با رنگ مشخصی معین کند. این تحقیقات برای مدیران ارشد آن فروشگاه همچنین نمایانگر این بوده است که ۹۸ درصد مشتریان هنگامی که وارد فروشگاه شدند به سمت راست رفته‌اند.

براساس همین تحقیقات محصولی که فروش کمتری داشت به مکانی که رفت و آمد بیشتری داشت منتقل شد و تاحدی باعث افزایش در فروش آن گردید و هنگامی که مکان محصولات محبوب‌تر فروشگاه تغییر داده شد، مسئولان فروشگاه می‌توانستند فرایند پیدا کردن آن‌ها را توسط مشتریان تحت نظر داشته باشند. آنان همچنین به این نتیجه رسیدند هنگامی که نقشه حرارتی در مورد تعداد کارکنان استفاده شود، ارزش بیشتر خود را نشان خواهد داد.

این سیستم کمک می‌کند تا اطمینان حاصل کنید آیا به تعداد کافی فروشنده برای کمک به مشتریان وجود دارد؟ با تجزیه و تحلیل این اطلاعات، شلوغ‌ترین زمان‌ها را می‌توان برای فروشندگان به نحوی تنظیم کرد که با آرامش بیشتری به مشتریان بپردازند. یک کارشناس ارشد بازاریابی بر این باور است که جمع‌آوری و تصویرسازی این داده‌ها به شرکت‌ها کمک می‌کند تا فرضیات خود را به سرعت مورد ارزیابی قرار دهند. او معتقد است که سرعت پیشرفت تکنولوژی آنقدر بالاست که مسأله نه ایجاد راه‌حل‌های بزرگ و بلند مدت بلکه ایجاد یک سازمان‌دهی در فروشگاه‌ها به صورت آنلاین حائز اهمیت است تا بتوانیم همگام با مشتریان قدم برداریم.

هنگامی که ما درباره بازاریابی مکانی صحبت می‌کنیم در حقیقت درباره شخصی‌سازی سخن می‌گوییم و هنگامی که به شخصی‌سازی می‌رسیم باید یک بده بستان بین مشتری و فروشگاه وجود داشته باشد. تحقیقات نشان می‌دهد، اکثر مشتریان تمایل دارند تا زمانی خود را درگیر این مسائل (شخصی سازی) بکنند که در مقابل آن، سود و منفعتی برایشان وجود داشته باشد. او می‌گوید ما باید متوجه باشیم که مشتری آنلاین با مشتری داخل فروشگاه متفاوت است و انتظارات نیز ممکن است، متفاوت باشند.

وقتی شما با تشخیص رو در رو مواجه می‌شوید و تلاش می‌کنید تا ویژگی‌های ظاهری مشتری که به فروشگاه شما می‌آید را ارزیابی کنید، با یک شرایط دشوارتری مواجه می‌شوید، هنگامی‌که یک مشتری به صورت فیزیکی در فروشگاه حضور دارد هیچ راهی برایش وجود ندارد تا در داده‌های فروشگاه قرار نگیرد و این احتمالا تجربه خرید را در آینده بهبود می‌بخشد. چیزی که اهمیت بیشتری دارد این است که شرکت‌ها در حال آزمایش این سیستم هستند که تجزیه و تحلیل مکان و موقعیت چگونه می‌تواند هم تجربه یک خریدار را بهبود بخشد و هم فروش خود آن‌ها را افزایش دهد. یک کارشناس اقتصادی بیان می‌کند که ما می‌توانیم یک افزایش محدود در فروش محصولاتی که دیرتر به آن‌ها مراجعه می‌شود، بدست آوریم. اما عموما این یک معیار دشوار است. او توضیح می‌دهد که ما بطور حتم می‌توانستیم بعد از تغیر دادن یک مانیتور یا دوربین ببینیم که رفت و آمد در محل موردنظرمان افزایش یا کاهش داشته است. او می‌گوید امروزه زمان جذابی برای فروشندگی است چراکه تمام تکنولوژی‌ها شروع به کار کردن در کنار هم می‌کنند. می‌خواهد موبایل باشد یا شبکه اجتماعی و یا تجزیه و تحلیل کننده داده‌ها، هرچه باشد در کنار هم قرار می‌گیرند تا نیازهای فروشنده و مشتری را برآورده کنند.

در پایان روز تشخیص رفتار مشتری در فروشگاه و رفتار مناسب با وی مشکلی است که ما سعی در رفع آن داریم، برای ما هدف نهایی جفت کردن داده های مشتری آنلاین و داخل فروشگاه است. شرایط ایده آل ما این است که مثلا وقتی وارد فروشگاه می‌شوید، ما شمارا می‌شناسیم و می‌دانیم برای چه به فروشگاه آمده‌اید و حتی هفته آینده تولد یکی از نزدیکانتان است و می‌خواهید برای او یک هدیه بگیرید و در عین حال می‌دانیم در گذشته برای او چه خریده اید و بنابراین می‌توانیم شما را به سمت محصول مناسب و مورد نیاز راهنمایی کنیم.

رسیدن به یک دیدگاه کامل ۳۶۰ درجه‌ای از مشتریان، تمام چیزی است که ما دنبال آن هستیم. تصور کنید این تصویر سازی چگونه ممکن است به نظر برسد!؟

منبع: Harvard business review

دنیای اقتصاد در گفت و گو با کارشناسان بررسی می کند:

ظرفیت‌های مغفول مانده گردشگری مشهد

دنیای اقتصاد، گروه گردشگری- دیگر سفر به مشهد مختص به زمان خاصی از سال نیست، وجود حرم مطهر رضوی در این شهر سبب شده مشهد در تمامی روزهای سال میزبان گردشگرانی از اقصی نقاط کشور و جهان باشد. گردشگران بسته به مناسبت‌های مختلف قصد زیارت آستان امام رضا(ع) را دارند.

این روزها و در هنگامه اعیاد غدیر و قربان نیز مشهد نظاره‌گر سیل عظیمی از مسافرانی است که به قصد زیارت بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) رهسپار این شهر شدند،گردشگرانی که طی سه ماهه تابستان امسال با دو درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به بیش از ۱۷ میلیون نفر رسیدند. سوالاتی که در این بین مطرح می‌شود این است که چه زیرساخت‌ها و امکاناتی برای بهره‌مندی هر چه بیشتر گردشگران از پتانسیل گردشگری خراسان رضوی و مشهد لازم و ضروری است؟ فارغ از مقوله زیارت، چگونه می‌توان توجه این حجم عظیم از گردشگران را به جاذبه‌های فرهنگی، تاریخی و طبیعی مشهد جلب کرد؟ چگونه می‌توان از سایر جاذبه‌های گردشگری مشهد جهت درآمدزایی و اشتغال‌زایی بهره برد؟

با توجه به حجم عظیم سفر گردشگران به مشهد مقدس و خراسان رضوی و پتانسیل‌های موجود در این شهر و استان، در این گزارش به بررسی ظرفیت‌های مغفول مانده گردشگری شهر مشهد می‌پردازیم.

پژمانفر:بدون داشتن فضاهای گردشگری نمی‌توان اقتصاد مشهد را فعال کرد.متاسفانه برای حضور گردشگران در مشهد فقط اقدامات حداقلی انجام شده و حوزه گردشگری در مشهد با مشکلات متعددی مواجه است

■ مشهد، قطب گردگشری کشور

نصرالله پژمان‌فر، نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه مشهدالرضا یکی از قطب‌های مهم گردشگری کشور است، می‌گوید: به جز موضوع گردشگری زیارت که یکی از پرظرفیت‌ترین موضوعات گردشگری در ایران است و بیشتر گردشگران خارجی نیز با همین هدف به ایران سفر می‌کنند، مشهد مقدس از ظرفیت‌های دیگری همانند گردشگری سلامت برای جذب توریست بهره‌مند است. وی می‌افزاید: جمعیت زیادی از کشورهای همسایه به ویژه حوزه خلیج فارس علاقه‌مند هستند با سفر به مشهد علاوه بر زیارت از خدمات درمانی و پزشکی نیز استفاده کنند بنابراین ما باید در بخش‌های مختلف زیرساخت‌ها را برای حضور گردشگران با اهداف متفاوت فراهم کنیم.

پژمان‌فر با تاکید بر اینکه ظرفیت‌های گردشگری مشهد مغفول مانده است، تصریح می‌کند: متاسفانه برای حضور گردشگران در مشهد فقط اقدامات حداقلی انجام شده و حوزه گردشگری در مشهد با مشکلات متعددی مواجه است؛ بنابراین نیاز است تا برنامه‌های مدونی در این راستا تدوین شود.

نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی خاطرنشان می‌کند: مهم‌ترین اقدامی که باید در این راستا انجام شود، توسعه زیرساخت‌های اقامتی و راه‌اندازی پروازهای مستقیم به برخی از کشورها و همچنین ایجاد مکان‌های توریستی در مشهد است.

وی با تاکید بر اینکه با توجه بیشتر به موضوع گردشگری می‌توانیم فعالیت‌های اقتصادی مشهد را توسعه دهیم، می‌گوید: بدون داشتن فضاهای گردشگری نمی‌توان اقتصاد مشهد را فعال کرد و باید توجه داشت که با بکارگیری نیروی انسانی و فعال کردن ظرفیت‌های گردشگری علاوه بر اشتغال‌زایی، کسب درآمد و رونق اقتصادی را برای شهر می توانیم به همراه داشته باشیم تا با جذب این درآمدها توسعه فضاهای شهری مشهد را نیز دنبال کنیم.

■ با ورود بخش خصوصی به حوزه گردشگری مشکلات این بخش مرتفع می‌شود

سید مهدی درهمی، مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد نیز در باره مشکلات حوزه گردشگری می‌گوید: هر سال شاهد افزایش حجم گردشگران خارجی به مشهد مقدس هستیم و این در حالی است که زائران داخلی نیز به مشهد سفر می‌کنند، ولی شرایط فعلی برای حضور این حجم از زائر و مسافر رضایت‌بخش نیست.

متاسفانه برای حضور گردشگران در مشهد فقط اقدامات حداقلی انجام شده و حوزه گردشگری مشهد با مشکلات متعددی مواجه است

وی می‌افزاید: متاسفانه ما برخلاف سایر کشورها که در ابتدا زیرساخت‌ها را فراهم و سپس درآمدزایی می‌کنند، با وجود داشتن ظرفیت‌های بالفعل، اقدامات مناسب را برای جذب گردشگر انجام نداده‌ایم. به‌عنوان مثال، شرایط ما در مبادی ورودی شهر همانند راه‌آهن مشهد که همان بنای ۴۵ سال پیش

است و یا فرودگاه اصلا مناسب نیست.

مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد تصریح می‌کند: همچنین سیستم حمل و نقل داخل شهر نیز شباهتی با شهرهای پیشرفته و توریستی ندارد و پاسخگوی نیاز زائران نیست و در بسیاری از مواقع زائر از خدمات خوبی بهره‌مند نمی‌شود.

درهمی با بیان اینکه در حوزه پر کردن اوقات فراغت گردشگر در مشهد چندان خوب عمل نشده است، می‌گوید: با وجود اینکه اعتقاد داریم هدف اصلی حضور زائر در مشهد زیارت است اما واضح است که باید برای پر کردن اوقات فراغت آن‌ها نیز برنامه‌هایی پیش‌بینی شود که در این راستا به غیر از هتل‌ها و رستوران‌ها احتیاج به مراکز گردشگری دیگری برای ماندگاری زائر داریم.

وی تاکید می‌کند: در حال حاضر با شرایطی مواجه هستیم که فرصتی طلایی برای کشور به شمار می‌رود چون گردشگری یک اقتصاد درآمدزا در جهان بوده که حتی در برخی از کشورها از سهم تولید ناخالص ملی نیز بیشتر است در حالی‌که سهم گردشگری در کشور ما کمتر از دو درصد است و صنعت گردشگری می‌تواند نقش جدی در تولید ثروت سرانه کشور داشته باشد و هم‌اکنون به دلیل اختلاف ارزش پول ما با ارز کشورهای عربی یک استعداد بالفعل در کشور ایجاد شده چون اقامت برای آن‌ها بسیار ارزان تمام می‌شود و ما باید از همین زمینه استفاده کنیم.

مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد می‌گوید: اگر در ارائه خدمات به گردشگران کوتاهی کنیم و برنامه‌ریزی مناسبی نداشته باشیم، فرصت خود را برای جذب گردشگران و درآمدزایی از دست می‌دهیم.

درهمی افزود: اقداماتی که در کشور انجام می‌شود وابسته به تصمیمات دولتی است و با وجود اینکه از واگذاری به بخش خصوصی سخن می‌گوییم اما عملا بیشتر کارها در دست بخش دولتی است و تا وقتی که دولت به بخش خصوصی، اجازه ورود ندهد مشکلاتی در ارتباط با صنعت گردشگری در کشور وجود خواهد داشت.

وی با تاکید بر اینکه مادامی‌که فقط بخش دولتی فعالیت کند و با بخش خصوصی تعامل نداشته باشد شرایط بهبود نخواهد یافت، عنوان می‌کند: برای توسعه ظرفیت‌های گردشگری و اقتصادی کشور باید ببینیم سایر کشورها چه اقداماتی انجام داده‌اند. به‌عنوان مثال، مالزی در مدت ۱۰ سال گذشته با اقداماتی که انجام داده توانسته ۱۲,۵ درصد تولید ناخالص ملی خود را از حوزه گردشگری به‌دست بیاورد.

مدیرعامل منطقه تجاری گردشگری سپاد تصریح می‌کند: اکثر گردشگران خارجی که به مشهد سفر می‌کنند از حوزه خلیج فارس هستند، بنابراین فرصت خوبی است تا تولیدات باارزش فرهنگی و صنایع دستی کشور را به آن‌ها معرفی کنیم و به فروش برسانیم که در حقیقت با این کار فرهنگ کشور را نیز منتقل کرده ایم و با توجه به اینکه حدود دو میلیون گردشگر خارجی هر سال به مشهد سفر می‌کنند مسئولان حوزه صنایع دستی و گردشگری باید در این زمینه ورود پیدا کنند.

درهمی اظهار می‌کند: قطعا برای ماندگاری زائر در مشهد باید شرایط رفاهی بیشتری فراهم کنیم و به نظر بنده در این راستا باید اتاق فکری با حضور مسئولان عالی دولت و نمایندگان موثر بخش خصوصی و همچنین افراد دانشگاهی تشکیل دهیم و به طور مرتب موضوع و مشکلات را رصد و تحت نظر داشته باشیم تا از بلاتکلیفی‌های موجود خارج شویم.

■ میانگین نرخ هتل‌های مشهد ۳۰ درصد کمتر از میانگین کشوری است

محمد قانعی، رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی نیز در ارتباط با امکانات اقامتی مشهد برای حضور زائران داخلی و خارجی اظهار می‌کند: هتل‌های مشهد در شرایط پیک، حدود ۷۵ هزار نفر شب گنجایش دارد و برای هر نوع سلیقه‌ای هتل ساخته شده است، به‌طوری که برخی هتل‌های شهر از امکانات رفاهی

درهمی :با وجود اینکه اعتقاد داریم هدف اصلی حضور زائر در مشهد زیارت است، اما باید برای پر کردن اوقات فراغت آن‌ها نیز برنامه‌هایی پیش‌بینی شود که در این راستا به غیر از هتل‌ها و رستوران‌ها احتیاج به مراکز گردشگری برای ماندگاری زائر داریم.

بسیار بالایی برخوردار هستند و همایش‌ها و جشنواره‌های کشوری در آن‌ها برگزار می‌شود.

وی می‌گوید: در کنار هتل‌ها، مهمان‌پذیر، هتل آپارتمان، مراکز اسکان شرکت‌ها و مدارس نیز وجود دارد به‌گونه‌ای که دیگر مشکلی برای اقامت زائران در مشهد پیش نمی‌آید.

وی با بیان اینکه میانگین سنی هتل‌های مشهد کمتر از شش و هفت سال است و این در حالی است که میانگین سنی هتل‌های کشور بیش از ۲۰ سال است، اظهار می‌کند: هتل‌های زیادی را در دست احداث داریم با این وجود میانگین نرخ هتل‌های مشهد ۳۰ درصد پایین‌تر از میانگین کشور است ولی هیچ‌گونه رقیبی در کشور نداریم که بتواند با

هتل‌های مشهد رقابت کند.

رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی با بیان اینکه ۹۶ درصد هتل‌های خراسان رضوی در مشهد و تنها ۱۲ هتل در شهرستان‌های استان قرار دارند، می‌گوید: در سال ۷۹ تنها ۵۰ هتل در مشهد به زائران و گردشگران، خدمات اسکان ارائه می‌کردند اما هم‌اکنون این رقم به ۱۸۶ هتل و مرکز اقامتی رسیده است.

قانعی با تاکید بر اینکه هر نوع زائر و مسافر از اقشار مختلف جامعه می‌توانند در مشهد اسکان پیدا کنند، تصریح می‌کند: با توجه به اینکه نیمی از هتل‌های کشور در مشهد قرار دارد و این شهر کلان‌شهر مذهبی دنیا به شمار می‌رود، در عرصه استاندارسازی وارد عمل شدیم، به‌گونه‌ای که هم‌اکنون ۷۵ درصد هتل‌های مشهد از استانداردهای مطلوب برخوردار هستند. در صورتی که استاندارد هتل‌های کشور بین ۳ تا ۵ درصد است.

وی در ارتباط با ماندگاری زائر در مشهد می‌گوید: فراهم کردن زیرساخت‌های اقامتی یکی از موضوعات مهم برای ماندگاری زائر در مشهد است و به نظر بنده باید با تبلیغات درست، ظرفیت‌ها و تنوع‌های محیطی و گردشگری مشهد را به زائران و مسافران معرفی کنیم تا از این طریق افزایش حجم سفر به مشهد را داشته باشیم.

■ لزوم صدور روادید برای حضور زائران در مشهد

سید ابراهیم رئیسیون، معاون سابق اقتصادی شهردار مشهد با بیان اینکه مشهد مقدس شهری است که رویکرد توریسم زیارتی دارد، اظهار می‌کند: فردی که به مشهد سفرمی‌کند اساسا انگیزه زیارت دارد. بنابراین باید برای ماندگاری زائر در این شهر برنامه‌ریزی‌های خاصی صورت گیرد، از جمله اینکه باید اوقات فراغت زائران پس از زیارت را با موضوعات منطبق بر زیارت پر کرد.وی با بیان اینکه باید در حوزه فضاهای فرهنگی و موضوعات گردشگری که مکمل هدف اصلی زیارت است، برنامه‌ریزی کرد، می‌گوید: یکی از منابع مهم درآمدی در کشورها صنعت توریسم است که در هر کشوری بر اساس رویکرد آن کشور در حوزه جذب توریسم برنامه‌ریزی صورت می‌گیرد.

معاون سابق شهردار مشهد تصریح می‌کند: مشهد از پیش‌تازترین شهرها در حوزه جذب توریسم است به‌طوری‌که در سال پذیرای حدود ۲۵ میلیون زائر داخلی و ۱,۵ میلیون زائر خارجی است و هر سال بر این تعداد افزوده می‌شود.رئیسیون با تاکید بر اینکه مشهد بدون داشتن تبلیغات، هر ساله میزبان حجم زیادی از زائران است، می‌افزاید: قطعا حضور زائر و مسافر در هر شهری منابع اقتصادی فراوانی برای آن شهر به همراه دارد. در نتیجه باید از حضور خیل عظیم زائران در مشهد نه تنها برای این شهر بلکه برای کشور استفاده کنیم، چون جذب این مبالغ می‌تواند در امر توسعه زیرساخت‌ها ما را بی‌نیاز کند.

وی با اشاره به اینکه در حوزه جذب درآمدهای پایدار از حضور گردشگر در مشهد کار زیادی صورت نگرفته است، عنوان می‌کند: هر چقدر بتوانیم شرایط مناسب را برای ماندگاری زائر در مشهد فراهم کنیم و منابع را به سمت و سویی ببریم که سبب رونق بخش اقتصادی این شهر شود در حقیقت به توسعه و برطرف کردن مشکلات مشهد کمک کرده‌ایم.

رئیسیون با تاکید بر اینکه شهرداری هیچ‌گونه درآمدی از حضور زائر در مشهد ندارد، خاطرنشان می‌کند: شهرداری بیشتر از اینکه به خاطر حضور زائران درآمدزایی داشته باشد، برای حضور و رفاه آن‌ها هزینه می‌کند.البته ممکن است در اثر حضور زائران در مشهد منافعی به صورت غیرمستقیم برای شهرداری به‌وجود بیاید، اما مستقیما هیچ‌گونه عایدی نصیب شهرداری نمی‌شود.

وی یادآور می‌شود: برای اینکه بتوان درآمدی به صورت مستقیم از زائر کسب کرد نیازمند وضع قانون توسط قانون‌گذار هستیم و به نظر بنده صدور روادید برای زائر در ایام پیک سال

قانعی :هتل‌های زیادی را در دست احداث داریم. میانگین نرخ هتل‌های مشهد ۳۰ درصد پایین‌تر از میانگین کشور است با این وجود هیچ‌گونه رقیبی در کشور نداریم که بتواند با هتل‌های مشهد رقابت کند.

همانند کاری که کشور عربستان انجام می‌دهد اقدامی مثمرثمر برای مدیریت شهری در این ایام و ارائه خدمات بهتر است.

رئیسیون در پایان می‌گوید: اخذ عوارض، صدور روادید یا کنترل قیمت‌ها که حتی در برخی از کشورهای اروپایی و گردشگرپذیر هم انجام می‌شود، کمک بسیاری به سامان‌دهی، خدمات‌دهی و درآمدزایی می‌کند که به نظر من باید در دستور کار مدیریت شهری و استانی قرار بگیرد.

تاریخ

احوال حاکمان و استانداران خراسان در دوره قاجاریه(۲)

هادی پژوهش

اولین استاندار خراسان در دوره قاجاریه، محمد ولی میرزا، پسر چهارم فتحعلی شاه بود. وی در سن ۱۱ سالگی از سوی شاه قاجار به سمت استانداری و حکومت سمنان منصوب شد تا سرانجام پس از فتح مشهد در سال ۱۲۱۸ ه.ق توسط نیروهای دولتی و از بین بردن حکومت نادر میرزا آخرین باز مانده سلسله افشاری، محمد ولی میرزا در سن ۱۶ سالگی به‌عنوان اولین استاندار قجری در خراسان از پدر حکم گرفت. فتحعلی شاه، سردار حسین خان قزوینی را به‌عنوان فرمانده لشکر خراسان منصوب نمود تا در کنار محمد ولی میرزا بتوانند امور خراسان را رتق و فتق نمایند. در آن دوران شاهان قاجار به‌علت تعدد زوجات و داشتن اولاد زیاد در صدد دور نگه‌داشتن شاهزادگان از مرکز حکومت از سن خردسالی بودند. به این علت که از هرگونه توطئه که نتیجه رقابت بین اولاد ذکور با همراهی زنان حرمسرا که هریک وابسته به تیره و طایفه‌ای از مناطق مختلف ایران بودند، در امان باشند. در آن دوران برخی براین باور بودند که شاهان با این اقدام می‌خواستند، آنان را برای پذیرش مسئولیت‌های خطیرتری آماده نمایند و این انتصابات و اعطای مسئولیت حتی در صغر سن معطوف به این نگرش بوده است. اما نظر اول بر تحلیل دوم غالب است.

زمانی‌که محمد ولی خان به امارت خراسان منصوب شد در کارنامه خود حکومت بر سمنان و دامغان و بسطام را داشت و تجاربی از این بابت کسب کرده بود، در عین حال سپردن امور منطقه حساسی چون خراسان و شرق آن روز کشور به نوجوانی ۱۶ ساله حاکی از بی‌تدبیری و خودخواهی شاهان و درباریان بی‌خرد قجری بوده است. خاصه اینکه آن دوران مصادف است با توسعه سریع علوم وفنون در قاره اروپا و نیاز کشورهای اروپایی به منابع با توجه به کمبود و فقر منابع طبیعی در آن قاره و آنان با گسیل نیروهای سیاسی و نظامی و فرهنگی خود در صدد دست‌اندازی و غارت منابع طبیعی و تسخیر و مستعمره نمودن سرزمین‌ها به شیوه‌های گوناگون در آسیا و آفریقا و آمریکای شمالی و جنوبی و اقیانوسیه بودند. سرآمد غارت‌گران اروپایی امپراطوری آن روز بریتانیا بود که با ا یجاد کمپانی هند شرقی در حال غارت منابع ملی کشور وسیع و غنی هندوستان بود و برای صیانت مرزهای غربی هند و جلوگیری از نفوذ روسیه تزاری با لطایف الحیل در صدد توطئه و اختلاف افکنی حاکمان و درباریان ضعیف‌النفس قاجاری بود.

محمد ولی میرزا تا سال ۱۲۳۲ ه.ق، عهده‌دار حکومت خراسان بود و طی ۱۴ سال حکومت با حوادث و وقایعی روبه‌رو شد که به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱-تاخت وتاز و تجاوز ترکمن‌ها به خراسان: در زمان استانداری محمد ولی میرزا تراکمه پی در پی به سرحدات خراسان تجاوز و مرتکب قتل و وغارت و اسارت زنان و جوانان می‌شدند. محمد ولی میرزا، سردار حسین خان قاجار قزوینی را مامور نمود تا نسبت به قطع این تجاوزات اقدام نماید. حسین خان نیز با گسیل نیروهای تحت امر خود اقدام به سرکوبی تراکمه نمود و امنیت منطقه و مردم را برقرار کرد.

۲- سرکوب شورش یوسف کاشغری در ترکمن صحرا: یوسف کاشغری با تحریک خوانین طوایف ترکمن یموت و گوکلان، اقدام به شورش و آشوب و قتل و غارت شهرها و حمله به مقر حکومتی نمودند و با تصرف قلعه پرک میرفندرسک، میرزا علی‌نقی میرفندرسکی حاکم منطقه را به قتل رساندند. فتحعلی شاه قاجار با هدف دفع این غائله به محمد ولی میرزا حاکم خراسان به همراه ابراهیم خان از جاجرم و محمد قلی میرزا ملک آرا حاکم مازندران ماموریت داد تا نسبت به سرکوب غائله به‌پا شده توسط ترکمن‌ها و یوسف کاشغری اقدام نمایند. آنان آشوب را سرکوب و پس از آن محمد ولی میرزا به همراه امیر لشکر خراسان به مشهد مراجعت کردند.

۳- دفع طغیان و تمرد حاکم منصوب ایران در هرات : در سال ۱۲۲۲ ه.ق، فیروز میرزا والی هرات علیه استاندار خراسان طغیان نمود. محمد ولی میرزا با اعزام نیرو به آنجا، قوای هرات را پس از متواری شدن فیروز شکست داد و توانست آرامش و امنیت را به منطقه غوریان و هرات برگرداند.

۴- دفع تجاوزات ازبک‌ها به شهرها و مناطق مرزی: در سال ۱۲۲۴ ه.ق، ازبکان به شهرهای مرو و سرخس و کلات و درگز حمله کردند و اقدام به قتل و غارت و اسارت ساکنان آنجا نمودند. محمد ولی میرزا با کمک خوانین خراسان، ازبکان را سرکوب و امنیت را به شهرها و سرحدات خراسان برگرداند .

۵- تبعید مصطفی خان میش مست: یاد شده از دستورات و فرامین حاکم خراسان تمرد نمود و محمد ولی میرزا در سال ۱۲۲۴ ه.ق، او را دستگیر و تحت نظر به تهران اعزام نمود. مصطفی خان به مدت ۲۰ سال در تبعید بود تا سرانجام با وساطت میرزای قمی نزد شاه قاجار به کاشمر (ترشیز) مراجعت نمود.

۶- سرکوبی شورش خوانین خراسان علیه محمد ولی میرزا: خوانین خراسان در سال ۱۲۳۰ه.ق با هدف عزل و برکناری استاندار، مرکز مخالفت خود را قوچان قرارداده و علیه محمد ولی میرزا هم‌داستان شدند. استاندار خراسان فرمانده لشکر را مامور نمود تا تمرد خوانین را سرکوب نماید. آنان نیز قوچان را محاصره نمودند و با عوامل خوانین زد و خورد کردند. پس از متواری شدن گروهی از نیروهای منتسب به خوانین، قوچان به تصرف نیروهای دولتی درآمد و خوانین تسلیم آنان شدند و متعهد گردیدند مطیع استاندار خراسان باشند. در این نبرد تعداد زیادی از نیروهای دو طرف کشته شدند و خسارات سنگینی به بار آمد. متعاقب این قضیه استاندار خراسان، اسحاق خان قرائی از خوانین متنفذ که در امر تهییج و تحریک غائله خوانین دخیل بود به بهانه‌ای به مشهد فراخواند و پس از برخورد لفظی با او به فراشان خود دستور داد تا اسحاق خان و پسرش حسنعلی خان را کتک زده و به دار آویزند.

پس از قتل خان قرائی و برخورد با سایر خوانین، کینه و دل‌خوری از محمد ولی میرزا رو به فزونی گذاشت و آنان مراتب ناخشنودی و عدم رضایت خود را به طرق مختلف به درباریان مطرح کردند و زمینه نارضایتی مردمی را فراهم آوردند. فتحعلی شاه قاجار از خوف شورش سراسری در خراسان در سال ۱۲۳۲ ه.ق، محمد ولی میرزا را به تهران فراخواند و پسر ششم خود را به عنوان دومین استاندار قجری روانه مشهد کرد.

منابع : رجال ایران، مهدی بامداد
وقایع خاور ایران، میر نیا